



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Lvcæ Pinelli Societatis Iesv Theologi, De Virtute Sev
Energia, & admirandis Sacrosanctæ Missæ effectibus,
Libri Duo**

Pinelli, Luca

Coloniæ, Anno M.D.CVIII.

XXII. An qui partem aliquam Missæ omittit, eam supplere obligatus sit, & quomodo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46295](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46295)

*An qui partem aliquam Missæ omittit,
eam supplere obligatus sit,
& quomodo?*

CAP. XXII.

HIC notandum est, id varijs modis posse cōtingere. Primò fieri potest, vt aliquis ingrediatur Ecclesiam cum animo integram audiēdi Missam, & ingressus incidat in Missam iam inchoatā, & ad Epistolam vsque perductam, quam audit vsque ad finem; hic non peccat mortaliter, quia pars omissa nō est notabilis; neque venialiter, quia eam non voluntate, sed casu omisit. Simili modo: Si quis assistat Missæ cum animo integram Missam audiendi, post Communionem verò Sacerdotis superueniente aliqua necessitate, partem residuam non audiat, non peccat, cū legitimam necessitatis habeat excusationem.

Secundò fieri potest, vt voluntariè pars aliqua nō notabilis omittatur, veluti, si quis Ecclesiam ingredi nolit, vsq; dum lecta sit Epistola, aut citra sufficientem causam ante benedictionē egrediatur,

diatur
litera
ratio
tum
gatus
si quis
omittit
confite
uerem
Du
Missæ
aut fin
defect
eam p
omise
quere
ptum
tialite
to alie
libera
facile
cū in
& eiu
plere
da Mi
lexer
Mirū

diatur, certum est talem peccare venialiter; siquidem cōtra rationem est, absq; ratione aliquam Missæ partem; quantumvis minimam, omittēre, cū obligatus sit integram Missam audire. Vnde si quis partem aliquam non notabilem omittat, vt reconcilietur, vel breuiter confiteatur, huic nullum omnino mouerem scrupulum.

Dubitatur hīc: Qui partem aliquam Missæ non notabilem, aut cum culpa, aut sine culpa omittunt, tenebunturne defectum istum supplere in alia Missa, eam partem audiendo, quam in priore omiserunt? Suarez citato loco, §. Sed quæres, putat non teneri; quia præceptum de audienda Missa ea die substantialiter sit adimpletum, etsi cum peccato aliquo veniali. Alijs nimis larga & libera videtur hæc responsio; neq; enim facile capere possunt, quomodo tales, cū integrā audire Missam obligentur, & eiusmodi defectū facili negotio supplere possint, audiendo scilicet in secūda Missa id, quod in prima audire neglexerunt, dicantur ad id non obligari? Mirū (inquam) hoc videtur; nā ad ratio-

nem quod attinet, qua dicitur Ecclesie præceptum iam adimpletum esse, quo ad eius substantiam, verum quidem hoc est; at nihilominus tamen obligari videntur plenarie præcepto satisfacere, quoad scilicet integritatē rei commendatę, cum nihil obstat, quò minus id fieri commodè possit, maximè cum etiam tempus suppetat ad supplendū id, quod ante omiserunt.

Tertiò dico, si notabilis aliqua Missę pars omittatur, sed præter voluntatem, non esse peccatum, manere tamen obligationem supplendi partem illam omissam, quò videlicet adimpleatur præceptum, alioquin peccaretur mortaliter. Verbi gratia; Ingressus aliquis Ecclesiam in Missam incidit, in qua inchoatur Consecratio, & metuens ne aliam Missam habere non possit, dimidiã tantum illam Missam audit. Certum est, hunc præcepto non satisfacisse, unde si aliam Missam habere possit, tenetur defectum illum supplere. Vbi notandum est, si quis citra causam sufficientem Ecclesiam ingredi differat, & moram faciēdo semetipsum periculo exponat Missam integram

gram
si casu
per ne
riculo
gram
casu e
gat. I
in Cor
re, cū
audien
mitter
Dico
tem ne
aliã M
istum c
re mor
defect
ptum, c
dam ob
ad mut
Si verò
tat, cū
aut sup
co eum
nem tar
ptum d
Circ

gram non audiendi, hunc peccare, etiã-
 si casu Missam integram audiat; quia iã
 per negligẽtiam suam se ipsum tali pe-
 riculo vltro exposuit. Quod verò inte-
 gram Missam audiuit, ex fortuito tantum
 casu est, qui culpã commissam non pur-
 gat. Ideo quẽ tale peccatum, ceu graue,
 in Confessione etiam tenetur exprime-
 re, cum per eum non stetit, quominus
 audiendã integrã Missã occasionem a-
 mitteret.

Dico quartò; Si voluntariẽ quis par-
 tem notabilem omittat, cum proposito
 aliã Missam non audiendi, neq; aliundẽ
 istum defectum supplendi, eum pecca-
 re mortaliter, cum obligatione dictum
 defectum supplendi. Idem enim præce-
 ptum, quod ad integram Missam audiẽ-
 dam obligat, pariter etiam eum obligat
 ad mutandum propositum contrarium.
 Si verò partem illam notabilem omit-
 tat, cum animo aliam Missam audiendi,
 aut supplendi id, quod omissum est, di-
 co eum non peccare quidem, obligatio-
 nem tamen manere adimplendi præce-
 ptum de Missa integra audienda.

Circa modum porrò eiusmodi defe-
 ctum

K

ctum

ctum supplēdi, quæstio est inter Doctores, an aliam Missam integram audire necesse sit, an verò satis sit audire id solum, quod in priori neglectum fuit? Maior in 4. dist. 12. Soto dist. 13. Nauarrus c. 21, multiq̄ue alij moderni, ad satisfaciendum præcepto, putant satis esse eã duntaxat audire partem, quæ in priori non sit audita; si quis tamen voluntariè, & sine legitima causa totã Missam non audiat ab vno Sacerdote, sed partem ab vno, partem verò ab altero, eum peccare venialiter asserūt; quia communē consuetudinem aliquo modo interrumpat: si verò id faciat legitima de causa, non esse peccatum. Ratio est; quia præceptū tantū obligat ad audiendam totam Missam, non etiam ab vno Sacerdote. Vnde qui partem ab hoc, partem ab illo Sacerdote audit, totam audit Missam, & sic per consequens satisfacit præcepto.

Occurrit hic dubium: Si Sacerdos aliquis iam Epistolam legisset simul & Euangelium, possetne talis in gratiam alicuius Missam de nouo inchoare? Salicetur in Pract. Criminal. c. 4. 1. p. 127. & Franci. Eman. Rodrigues in Summa sua cap.

§. 249. de Missa, putant id peccatum esse mortale, etiamsi fieret, ad magni alicuius Principis instantiam, qui Missam illam à principio audire desideraret. Ratione vtuntur ista: quia nō conuenit tam sublime mysterium ad gratificandum alij de nouo inchoari ac retractari; tum etiam, quia scandalizarentur, qui iam audire Missam inceperunt.

Contrarium tenet Nauarrus in Miscel. de Orat. c. 87. vbi meliori fundamēto ob legitimā causam id fieri posse affirmat, puta, si magnus numerus itinerantium, aut operariorum superueniret, qui nollet secundam Missam expectare. Item si Princeps quispiam cum multis nobilibus superueniat, qui Missam illā à principio audire desideret. Ratio Nauarri hæc est, quod nullū in Iure Canonico præceptū extet, quo illud prohibeatur; & iusta subsit causa, cur fieri debeat. Ergo etiā fieri potest. Rationibus in contrariū adductis, respōdetur nihil aliud illas probare, quā id facere dūtaxat esse inconueniēs, quod nos etiā concedimus. Neq; hinc circumstantes scandalizari verisimile est, cū id ex chari-

tate & pietate fieri videant. Adde quòd in Fràcia, in ijs, quibus fui locis, in pra-xi sequantur sententiam Nauarri, quam ego quoque memini me aliquoties tam ferialibus, quàm festis diebus obseruasse.

Ad clariorem verò intelligentiam præcepti de audienda Missa diebus festis, dubia hïc aliquot proponam. Primum est: An diebus festis in propria Parochia Missã audire teneamur? Multi Canonistæ partem tuentur affirmatiuã, quam per Extrauagantem Sixti IV. & alios Canones probare conantur. Deinde in Parochijs publicantur festa sequentis septimanæ, proponuntur ieiunia & excommunicationes, matrimonia denique & similia, quæ populo scitu sunt necessaria: vnde nisi in propria Parochia Missam audiant, multi talia ignorabunt, quod incommòdum procul dubio futurum est. Non obstantibus his, veritas hæc est, satisfieri præcepto, si Missam audiamus, in quacunq; id fiat Ecclesia. Præterquam enim quòd idem sentiant omnes Theologi, pro nobis quoque communem Ecclesiæ habemus consuetudinem, qua abrogatum est,

est, c
rium
fess.
Paro
ad m
Festis
nend
di for
non e
rit, i
re, ma
Sec
stis su
lemn
excom
ieiuni
non ob
uatam
est cõn
verò a
unde f
gemus
fuerun
Tert
ciendũ
dire te
Missam

est, quicquid ex Iure antiquo in contrarium adduci potest. Vnde Concil. Trid. sess. 22. ordinat, vt moreatur populus Parochias suas frequentare Dominicis ad minimum diebus, & solemnioribus Festis. Cùm ergo Concilium dicat moriendum esse populũ, non autem iubendi formula vtatur, facile apparet, illud non esse præcepti. Rectius tamen fuerit, in proprijs Parochijs Missam audire, maxime si quid publicetur.

Secundum dubium est: An diebus festis summum Sacrum, siue Missam solemnem audire obligemur, cùm in illa excommunicationes, matrimonia, & ieiunia soleant publicari? Respondeo non obligari, cùm audiẽdo Missam priuatam præcepto satisfaciamus. Et hæc est cõmunis Ecclesię consuetudo. Quod verò ad publicationes istas attrinet, aliunde sciri possunt, si nimirum interrogemus illos, qui solemni Missæ interfuerunt.

Tertium dubium est: An ad satisfaciendũ præcepto, istius festi Missam audire teneamur; an verò aliam quamuis Missam, puta votiuam, vel pro defun-

ctis audiendo, præcepto satisfaciamus. Alij, referente Syluestro, verbo Missa. q. 4. existimauerunt necessariũ esse propriam Festi Missam audire: quia Cap. 2. de celeb. Miss. prohibetur Laicis, ne aliam, quàm propriam illius diei Missam audiant. Communis autem & vera sententia hæc est, qualicunq; audita Missa, præcepto satisfieri. Ita sentiunt Syluester, Caietanus, Soto, Nauarrus, S. Antoninus, & alij, omnes hac vsi ratione, quòd Canones duntaxat nobis præcipiant diebus festis audire Missam; cum ergo Missa votiuæ, vel mortuorum, non minus veræ Missæ sint, quàm quæuis alia, necessariò quoque sequitur, quamuis harum Ecclesiæ præcepto satisfacere. Præterea idem approbatur vniuersali consuetudine; neque quisquam est, quantumuis timoratus conscientia, qui ea de re scrupulum faciat. Ad Cap. de celeb. Miss. respondetur, ibi duntaxat aliquorum superstitionem reprehendi, qui nisi certas aliquas Missas particulares audiissent, se Ecclesiæ præcepto non satisfacisse existimabant.

Quartò

Quartò quæritur: An ex vigore huius præcepti aliquibus diebus plures audire Missas obligemur? Respondetur, non obligari: Quia, vt rectè notat Nauarrus, cap. 21. nulla lex obligat. Vnde quilibet, etiam in festo Natiuitatis, (in quo non ex obligatione, sed ex concessione tres Missas cuiuslibet Sacerdoti legere permissum est) præcepto satisfacere potest, vnicam duntaxat Missam audiendo. Dixi, (ex vigore huius præcepti,) ad distinctionem eorum, qui vel ex voto, vel pœnitentia sibi iniuncta; non tamen ex huius præcepti obligatione, plures Missas audire obligantur.

Quintò quæritur: An, qui obligatus est audire duas Missas; vnâ ex præcepto de diebus festis, alteram verò ex voto aut pœnitentia à Cōfessario sibi imposita, satisfaciat vno eodemq; tempore duabus Missis assistendo, quæ in diuersis Altaribus à diuersis Sacerdotibus celebrantur? Maior in 4. dist. 12. q. 8. putat satisfacere: quia obligatus est audire duas Missas, non autem audire diuersis temporibus, cui quoque astipulatur Suarez disput. 88. sect. 2. in fine, estque probabilis

babilis ista sententia, modò vtramque Missam debita attentione auscultet.

Sextò quæritur: Si quis ex poenitètia, sibi à Confessario iniuncta, die Dominica Missam audire obligatus sit, potestne vnam Missam audiendo vtrique præcepto, Confessarij nimirum & Ecclesiæ, simul satisfacere? Respódeo: Et si Confessarius, ex cuius intentione dependet præsentis quæstionis solutio, semetipsum interpretatus non sit, neque ex verbis eius aut adiunctis circumstantijs colligi possit, eum habuisse intentionem obligandi poenitentem ad audiendum vnâ distinctam Missam, nihilominus tamè probabilius videri, duas necessariò Missas esse audiendas. Præterquam enim quòd id est tutius, etiam accedit illud, quòd ordinariè iniungi non soleant in poenitentiam illa opera, ad quæ faciendâ ex alio titulo obligamur, nisi rarò admodum, & ob euidentem causam.

De modo audiendi Missam, ad satisfaciendum præcepto Ecclesiæ.

CAP.

A
bito
quir
corp
vt m
Hæc
rum
affer
tra E
bus &
tus, p
non f
præf
I
fens
ingen
Miss
cerde
talis
facen
diuer
dos d
fatis
ri, v